

בבל מערבין פרק שלישי עירובין

לז.

עין משפט
גר מצוה

אומר שני לוגין שאני עמיד להפריש. תרומה מן המאה: הרי הן. זכוכי: ומיחל מעשר שני שהוא יכול לתקן מיד בלא הפרשה לאחר שקרא עליו שם יחללנו בכל מקום שהוא על המעות ושומה מיד ולאחר זמן יפריש התרומה והמעשר ואמרין: **אוסרין.** קס"ד השתא לטעמייהו משום דקסברי אין זרייה: **זווי.** זוגין: **זעירוב.** בשותפות: **לאיזה.** מן הקינין שירצה ב' הפרידות יקריב עולות לשתי הנשים ואת קן הא' יקריב שתיים חטאות לשתי הנשים וכ"ש אם בא לחלק כל קן וקן פרייה לעולה ופרייה לחטאת דשפיר דמי. אלמא מדקא אמר שמותר ליקח קינין זעירוב מכלל דיש זרייה לאמרין הוצרך הדבר שזו הפרייה שהקריב לשמה של זו שלא היא דשם בעלים זעירוב דאי אין זרייה איכא למימר חטאת ועולה שהקריב לה לא שלה היא אלא של חברתה וקרנן הקרב זשנוי בעלים ק"ל בפסחים (דף ט: ב) וזבחים (דף ג: ב) דאינו עולה לבעלים וכ"ש בחטאת שלא לשמה או שלא לשם בעליה לגמרי מיפקלה וקביעות שם בעלים אינו תלוי בכהן: **כשהטנו.** הנשים זיינהו שכל מי שיקריב הכהן לשמה יהא שלה: **אי הכי מאי למימרא.** כיון דזדענת אלה תלוי: **קמ"ל דרזב חסדא.** שאע"פ שהיה כל קן וקן בפני עצמו ולא שלקחוס יחד וקד"א על כרחו מכל קן זריב לעשות חטאת ועולה ולא יוכל לעשות מן הקן הא' שתי עולות לשתי הנשים ומקן השני ז' חטאות דלאו אדעתא דהכי יהזיניהו קא משמע לן כיון דלא אקבעיניהו כהדיא בשעת לקיחה לאמר פרייה זו חטאת ופרייה זו עולה אפילו קבעום לאחר לקיחה יכול הכהן לעשות כמה שירצה: **אין הקינין.** של כל מחוסרי כפרה מתפרשות אילו עולה ואילו חטאת: **אלא**

שני לוגין שאני עתיד להפריש. ופע"א דע"ה לא נחשדו על תרומה גדולה כדלמרינן בטרומה (דף מה.) כותים אפילו תרומה גדולה אין מפרישין ואע"ג דבפרק שלשה שאכלו (בבב"ב דף מו: ב) אמרינן דכותאי עשורי מעשרי כראוי דנמאי דכתיב מזהר זיהירי ה"מ לאכול לעצמן אבל למכור לאחרים לא מעשרי דלא דרשי לפני עור לא תתן מכשול אלא כפשטיה ואע"ג דאינן חשודין על הגזל הכא לא חשיב ליה גזל דהוי ממון שאין לו תוצעין ועוד דכל זמן שלא הופרש אינו דומה שהיא גזל שעדיין לא נתחייב ליתן לכהן או ללוי ומדע דע"ה לא נחשדו על הגזל וחסדי על המעשרות ועוד דסמכי אהא דדרשינן בצבא מלעיל (דף פח:) עשר מעשר ואכלת ולא מוכר:

עשרה מעשר ראשון ותשעה מעשר שני. לאו דוקא עשרה ותשעה דלמך שהסיר שני לוגין לתרומה גדולה פשו להו מואה נבי ז': **בויחזק.** פ"ה מחלל על מעות ושומה מיד בלא הפרשה ואינו נראה דאינו יכול לחלל דדוקא בפסח דהך מתני' גבי דמאי קמני ומחלל על מעות משום דקבע לו מקום דהוי כמו הפרשה דקמני מעשר שני בצפוניו או דדרומו וזע"ש זין השמשות איירי דקמני ^א כדמסתא וקדש עליו היום ולכן דמאי יכול לקבוע עליו מקום דספק חשיכה מעשרין את הדמאי אבל בזמתי דודאי לא מעשרי היו ודאי ולהכי לא קמני גבי כותים מעשר שני בצפוניו או דדרומו דקמני על דמאי ולא קמני נמי הכא ומחלל על מעות דקמני גבי דמאי אלא ומיחל פירוש ^א מתחיל או כמו שפי' רבינו תם דמיחל כמו מיחל דה"א פירוש מוזג כמו סבאך מהול בזמתי (שש"ה) ולאחר השבת מפריש מעשר ראשון ושני דקמני כדמסתא עשרה הבאין אחריהו תשעה הבאין אחריהו דכיון שאין יכול לקבוע לו מקום אם היה שומה בלא

הפרשה היה שומה טעלים למפרע: **דברי ר"מ.** משמע דלית ליה לר"מ זרייה ^א ולר' יהודה נמי קאמר רבה במסקנא דלית ליה זרייה והכא אכר משום דחייש לבקיעת נוד ואילו זפי' יש צבור (בבב"ב דף מה.) גבי נתנו עד שלא חלקו מוקי רבא ר"מ ור' יהודה כרב אפי' דלמך האחין מחלה יורשין ומחלה לקוחות ^א אלמא מספקא להו ויש לחלק בין הכל שמצבר דבריו ומתנה בפירוש ואומר שאני עתיד להפריש להיא דלחין שחלקו דאינו מצבר דבריו כלום ובמרוצה (ב"ב דף ט: ב) דפריך דר' יוחנן אדר' יוחנן דזההיא דכל המתלקט אית ליה זרייה וזההיא דלחין שחלקו שמעינן דלית ליה זרייה וחוזר בו הש"ס מדבריו מתוך קושיו ^א או הוה מצי לחלק דפרי' אלא דניחא ליה למימר לעולם כל הנלקט דקמני במתניתין וניחא ליה למימר לעולם לא תיפוך דפרי' לעיל ועוד דלא מצי לחלק הכי דהא ר' יוחנן לית ליה זרייה אפילו היכא דמצבר זריש כל הגט ^א: **ר"ב ור"ש אוסרין.** משמע דר' יוסי לית ליה זרייה וכן בסמוך גבי מעשר שני שיש לי זביצתי מחולל על קלע שנתעלה זידי מן הכיס וקשה דשמעינן לר' יוסי דלית ליה זרייה זמני שאחוזו (גיטין דף עג: ב) דתנן ר' יוסי אומר מגורשת ואינה מגורשת ולכי מיית הוי גיטא אלמא יש זרייה דהכי דייקנין זריש כל הגט (שם דף עה:) לר"י ופ"ה התם אע"ג דתנאי הוא זריב זרייה כיון דלחין זידי וזשעת התנאי ספק הוא והתנאי מתקיים מאליו ואי לאו משום זרייה לא הוי גט והכי נמי זשמעמא חשיב זרייה אם בא חסם למורח כו' ואע"ג דמתנה וכן זריש כל הגט ^א הרינו זועלין ע"מ שירצה אבא כו' ^א והא דלמרי זשמעמין הרי זה תרומה על זה אם ירדו גשמים כו' ה"ל לא הוי תרומה לפשיטא ליה דהוא תרומה היינו למאן דלית ליה זרייה קאמר ולמאן דמחלק בין מולה דעת עזמו לדעת אחרים ניחא ^א אבל למאן דלא מחלק קשה ו"ל דהתם זגיטין עומד הדבר להתצבר זודאי שהרי יחיה או ימות אבל הכא יכול להיות שלא יבא לידי הפרשה או לא יעלה סלע מן הכיס ^א תימה למאי דסלקא דעתך דלר' יהודה לית ליה זרייה א"כ סבר האחין שחלקו לקוחות הן ומחזירין זה לזה זיבול כר' יוחנן וא"כ לא משכחת דמייתי זכוכים אלא חד זר חד עד יהושע זן נון דלחין לטן אלא קנין פירות ור' יהודה אית ליה בהחובל (ב"ב דף ג:) דלאו כקנין הגוף דמי גבי דין יום או יומים ולר' יוסי נמי לא משכחת לה דס"ל דלחין זרייה וזבי דין יום או יומים מספקא ליה אם קנין פירות קנין הגוף דמי אם לא וכה"ג דייק הש"ס בסוף השולח (גיטין דף מה.) ותיירך ר"י דמדנין יום או יומים אין ללמוד בעלמא דהתם כתב קרא כספו ותחתיי ולהכי לא מייתי בהשולח כי מייתי הדיא דשדה אחוזה: **אוסרין.** הקשה השר מקו"י דהכא משמע אי טעמא דר"י משום זקיעת הגזל ליתא לדחי מקמי מתני' ^א ואילו זפי' דחולין (דף ד: ב) זשמעמין דנסבין חזריאל למימר דר"י היא מייחתי דלחי זכר דמוקי טעמא דר"י משום זקיעת הגזל ושם פירשתי ^א מה שז"ל: **ר' יהודה זרייה ר' יוסי אוסר.** הוה מצי לשנויי דהתם בתולה דעת אחרים: **לזרייה** שירצה בהן. פי' זקונטרס אלמא אית ליה זרייה דאי לית ליה זרייה איכא למימר חטאת שהקריב לא שלה היה אלא לחזירתה וקרנן הקרב זשנוי בעלים פסול ואין נראה להשר דהא מוכח זריש זכמים (דף ז: ב) דסתמא לשמה קאי א"כ בלא זרייה אפשר להקריב לו זכמים ונראה דמוכח דאי אין זרייה איכא למימר כל קן רחל הקריב למעלה וכל קן לאה הקריב למטה והקריב עולה למטה וחטאת למעלה: **כשהתנו.** פי' הקונטרס שהתנו הנשים שכל שיקריב לשמה יהא שלה וקשה לפירוש דהיינו זרייה גמורה שתולה דעת הכהן שאותו שיעשה יתצבר שהוא שלה ^א דכיון שנתערבו הקינין אי אפשר כלל בלא זרייה ונראה לר"י דפרש כשהתנו הנשים זשעת לקיחה זה יהיה שלי זה יהיה שלך ^א וכן זנתנו דמי קינינהו לכהן זעירוב ונתנס למוכר ופירש זשעת לקיחה קן זה לזו וקן זה לזו ^א ונמלא שלא נתערבו הקינין אלא המעות ופריך אי הכי מאי למימרא דכיון שלא נתערבו הקינין פשיטא זשעירוב ומשני מהו דתימא דנגזר התנו אטו לא התנו דכיון שנתנון הדמים זעירוב יקחו גם כן הקינין זעירוב ואי אי אפשר בלא זרייה קמשמע לן דלא גזרינן וזכר חסדא גרסינן פירוש וקמ"ל נמי כדרב חסדא ותרתי קמ"ל מדנקט שתי נשים ולא נקט באשה אחת משמע דאחא לאשמעמין דלא גזרינן התנו אטו לא התנו ^א ואי לא אחא לאשמעמין נמי כדרב חסדא לא הוה ליה למתני לאיזה שירצה יקריב עולה ולאיזה שירצה יקריב חטאת דלא הוה זריב להזכיר עולה וחטאת אלא יקריב של לאה ללאה ושל רחל לרחל: **אלא**

מוסף רש"י

הרי הן תרומה גדולה, ואחר כך עשה ממה ששפיר עשה מהה מדות, מפריש עשרה למעשר ראשון וששיתו מששית ממות ומפריש מן תשעה למעשר שני (תש"ה ב.ב.) וביחל. מולא מעשר שני לזולין על מעות שיש לו זביצא, דמה שיש לו פניא לתקן ויתקן דהא זכמריה זעלמא סגי (ב"ב ט: ב) הוילא יכול לתקן זכמריה זעלמא ולומר הרי הוא מחולל על מעות שיש לו זכור הבית, לא התירו לו זכמים לשחוטו ולקמנו על זכמריה, אבל בתרומה זכר ומשורות סומנין אכרייה ולאחר השבת כשפריש אמרינן הוצרך הכהן שזו היא התרומה וזה לא שמה אלא חולין (ויו"ט ד.) ושומה מיד, דמלמך שקרא שם אלא לו מדי טעל וזשכחו מולא זין לשמייהו הוא הנצרך לזולין ולשפיר לו כלל וזולא מן הגזל לתרומה הוא הנצרך לתרומה ויש זרייה (גיטין ב:) וישקו מעשר שם אלא שמה שיומיר ככל שיעור התרומה והמעשרות (תש"ה ב.ב.) ושפיר לו כלל יפרש שם התרומה ומעשר (ויחא ט: ב.) ר' יהודה כו' אוסרין. עד שפירש ממה דקסברי אין זרייה ואכל סוס וסוס ט' למר שהוא תרומה ומעשר (תש"ה ב.ב.)

מוסף תוספות

א. דלמאן דלית ליה זרייה אטור, כדמוכח זשמעמין. מוס' סוטה ט: ד"ה זכמי. ב. דמספקא ליה אם [יש] זרייה ויורשין זנינהו או אין זרייה ולקוחות זנינהו, הלכך מחצה יורשין ומחצה לקוחות. דש"י זכמות מת. ד"ה מתא. ג. דאמר ר' יוחנן אף אחרון אינו פוסל משום דאין זרייה, אע"פ זשמברו כדבריו זשאומו

איוו שארצה אגרש בו. מוס' סוטה ט: ד"ה זכמי. ד. שהוא דרך תנאי וקנין ליה זרייה וכו'. דאע"ג דדרך תנאי הוא כיון דתולה אותו בזכמי שאינו בירו קרנין ליה זרייה. מוס' יומא ט: ד"ה זכמי. ה. דמצי לחלק בין היכא דתולה ברעת עצמו לית ליה זרייה, אבל היכא דתולה ברעת אחרים, בהקדוש ברוך הוא שחיי ומוחו תלוי בירו יש זרייה. שם. ו. דשמה יגב או ניחא אותו כך לעולם. שם. ז. [ד]משמע דאי לא הייא דהלוקח הוה אמינא דליחא לדחי מקמי מתניתין, דפריך לרב אדרבה ליתא לדחי מקמי מתני' ומשני לא ס"ד דשמעינן ליה לרבי יהודה דלית ליה זרייה דתניא הלוקח יין כו'. מוס' חולין ד: ד"ה חס. ח. מתחלת הלוקחה. רש"י. ט. בשנתערבו המעות ולא הקנין עסקינן, וכל אחת לוקחת קן לעצמה ואומרת מעות שלי בכל מקום שהן מחוללין על קן זה. מ"ה רש"י. י. שהכהן שלוחן הוא, וכיון שהכהן מתנה בשעת לקיחה הרי הוא כאילו מתנות הן עצמן כפי' ואין כאן זרייה שהיי משעת לקיחה הוא מתברר. שם. יא. [ד]אי לא אחא לאשמועינן אלא דרב חסדא לא הוה זריב למיתני אלא אשה אחת שנתנה קן שלה לכהן לאיזה שירצה יקריב עולה ולאיזה שירצה יקריב חטאת. מוס' הל"ש.

א) גיר' ירושלמי ויר"ק ב'ה' הראשון והשני וכן כלה, א) לעיל לג: [ע"ש לקמן טו]. ע"ש, א) [ג"ל להס], ד) [מספח רפ"ד טו], ה) [יוס רש"ש, א] ו' [ע"י מו"ט ד"ה ו' זש"ט], ו) [ולחיות רש"ש], ח) [וע"י מו"ט סוכה כד. ד"ה רבי יהודה, ט] ו' [פי' מתלמידי צ"ש ע"י מו"ט שנת קל, ד"ה דר"א שמוי' הוא],

מוסף רש"י

מוליכו בראשון. עבר יו"ט לוקף אלפים, ועל ידי שלוחו קמ"ה, ד"ה א"י גופיה בלא פת מני קני ליה שבימה, כיון דתם ימי וקדיש עליה יומא [רש"י ג.]. בשני מחשך עליו ואוכלו. חחר ונוכח בשני שהו ערב שבת ומחשך עליו ואוכלו שם אס' יצא, ל' דלפניו א' אפטר דשבת הוא וחס' יו"ט אחר השבת הוא על כחו ימחט שם ע"ש ולמחר יק' ויחלה אס' ענין יטו שם ויחשך עליו י"א לו עירוב לפני וחס' אכל יצב צנינו (סו). אבל באלמ' (בבב"ר כו.).

מוסף תוספות

א. דכיון דלא להקטרה מכיון שרי. ר"י נמי עמו. טו. ב. במ משמע כשהן בכני עצמן. ס: ד"ה סג. א. דהא פשיטא ל' ל' אליעזר דב' קדושות הם, וא"כ בשני לא עירוב דאי. מ"ס ר"פ. ד. אינו יוצא עליו בשני דשפ"א ב' קדושות הם, וגם אינו בכני עירוב דשפ"א קדושה אחת הם. ס. ה. ידעויה תחומין מקנה ביאת הוא דאסור ביו"ט, ג"ל מ. ד"ה מאי. דעירובי רשותא בעלמא הוא. כש"ל צ"ל מ. משום דסגי ליה בבטול רשות והלכך לא אלימא קנייה דידה. שטמ"ק צ"ל מ. ו. וכי אתי תקנתא דרבנן ליעירוב הכנה דאורייתא. מ"ס צ"ל מ. ד"ה ויהי. ו. משום הוואיל פקעה ליה איסורא דאורייתא, ונהי דאבתי פש ליה איסורא דרבנן דרבנן שריקן ליה משום עירובי תבשילין. מ' ה"ר"ן פסקים מ:

בבל מערבין פרק שלישי עירובין

לח.

עין משפט גר מצוה

בתנ"י מערב אדם שני עירובין. אס' היה כריך יוס ראשון לילך לבאן ויוס שני לילך לבאן יכול לערב למזרח ולמערב ערב יו"ט (ה' הראשון: ואומר עירובי. של מזרח יקנה לי היום ללורך מחר ועירובי של מערב יקנה לי צנין השמשות דלמחר ללורך שבת ויו"ט לאו כחד יומא אריכא וניהו אלא שתי קדושות ולכל חד יומא אית ליה חדא שבימה ובכל חדא מייקניא ליה שבימה לאיה זד שירצה וביה"ש דקמא לדידיה הוא דקני ולא ליוס ז': עירובי צראשון ובשני כבני עירי כו'. כלומר ואס' לא היה רוזה לילך אלא צאחד מן הצדדין ציוס ראשון ובשני אין כריך לוח מתחמומו לא לבאן ולא לבאן ואינו רוזה להפסיד א' לא אלפים של תחמומו מכאן ולא אלפים של תחמומו מכאן יערב עירוב אחד ובשני עירובי זה יקנה לי ללורך מחר אס' היה כריך לילך צנין ולא צראשון יאמר עירובי זה יקנה לי ציה"ש של מחר וצראשון אהיה כבני עירי: או מערב לרוח אחת. ללורך שני ימים: או אינו מערב כל עיקר. אפילו לנד אחד להיות צאחד מן הימים כבני עירו: או מערב לז'. יומא. ובגמרא פריך היינו לרוח אחת. מוליכו. השליח: צראשון. ערב יו"ט שלפני השבת: ומחשך עליו. עד שיקנה העירוב: ונוטע וצא לו. שמה יאבד וצו אין לו עירוב בשני דקמתי נאכל עירובו צראשון וכו' וחזר ומוליכו בשני כו':

מסתבר בהליכותו. כלומר קנה לו הליכה ליום מחר: ומסתבר בעירובו. שאוכלו. וצו"ט אחר שבת דלא אפשר ציהי מוליכו צראשון וחזר והוכן שם בשני לראות אס' קיים עירובו ומחשך עליו ואס' רצה יאכלנו אחרי כן: מודים אס' לי שסן צ' קדושות. דקאמרינו אין עירוב לפני דאי קדושה אחת ה"ל כחד יומא אריכא ויקנה בין השמשות אין ראשון לשניין וכיון דשתי קדושות הן יכול לערב נמי לז' רוחות: גב' לרוח אחת. דקמתי מתני: מאי ניהו. פשיטא דלשני ימים קאמר צניחוסא: ולשני הימים. דקמתי: מאי ניהו. פשיטא לי דלרוח אחת קאמר וא"כ רחמי למה לי היינו קמייחא: אי אס' מודה. ציוס אחד דמערב לרוח אחת או אינו מערב כל עיקר: אכל לז' ימים נמי או מערב כמו ליום אחד או אינו מערב כל עיקר: אכלנו לנד אחד להיות צאחד מן הימים כבני עירו: או מערב לז'. יומא. ובגמרא פריך היינו לרוח אחת. מוליכו. השליח: צראשון. ערב יו"ט שלפני השבת: ומחשך עליו. עד שיקנה העירוב: ונוטע וצא לו. שמה יאבד וצו אין לו עירוב בשני דקמתי נאכל עירובו צראשון וכו' וחזר ומוליכו בשני כו':

מסתבר בהליכותו. כלומר קנה לו הליכה ליום מחר: ומסתבר בעירובו. שאוכלו. וצו"ט אחר שבת דלא אפשר ציהי מוליכו צראשון וחזר והוכן שם בשני לראות אס' קיים עירובו ומחשך עליו ואס' רצה יאכלנו אחרי כן: מודים אס' לי שסן צ' קדושות. דקאמרינו אין עירוב לפני דאי קדושה אחת ה"ל כחד יומא אריכא ויקנה בין השמשות אין ראשון לשניין וכיון דשתי קדושות הן יכול לערב נמי לז' רוחות: גב' לרוח אחת. דקמתי מתני: מאי ניהו. פשיטא דלשני ימים קאמר צניחוסא: ולשני הימים. דקמתי: מאי ניהו. פשיטא לי דלרוח אחת קאמר וא"כ רחמי למה לי היינו קמייחא: אי אס' מודה. ציוס אחד דמערב לרוח אחת או אינו מערב כל עיקר: אכל לז' ימים נמי או מערב כמו ליום אחד או אינו מערב כל עיקר: אכלנו לנד אחד להיות צאחד מן הימים כבני עירו: או מערב לז'. יומא. ובגמרא פריך היינו לרוח אחת. מוליכו. השליח: צראשון. ערב יו"ט שלפני השבת: ומחשך עליו. עד שיקנה העירוב: ונוטע וצא לו. שמה יאבד וצו אין לו עירוב בשני דקמתי נאכל עירובו צראשון וכו' וחזר ומוליכו בשני כו':

אי אתה מודה שמא יבקע הנוד ונמצא שותה טבלים למפרע אמר להן לכשיבקע: מתנ"י ירבי אליעזר ואמר יו"ט הסמוך לשבת בין מלפניה ובין מלאחריה מערב אדם שני עירובין ואומר עירובי. בראשון למזרח ובשני למערב בראשון למערב ובשני למזרח עירובי בראשון ובשני כבני עירי עירובי בשני ובראשון כבני עירי וחס"א או מערב לרוח אחת או אינו מערב כל עיקר או מערב לשני ימים או אינו מערב כל עיקר = כיצד יעשה מוליכו בראשון ומחשך עליו ונוטעו ובא לו בשני מחשך עליו ואוכלו ובא לו ונמצא משתכר בהליכותו ומשתכר בעירובו נאכל בראשון עירובו לראשון ואין עירובו לשני אמר א' (להן) ר' אליעזר מודים אתם לי שהן שתי קדושות: גב' לרוח אחת מאי ניהו לשני ימים לשני ימים מאי ניהו היינו קמייחא הכי קאמרי ליה רבנן לר' אליעזר אי אתה מודה ישאין מערבין ליום אחד חציו לצפון וחציו לדרום אמר להן אבל כשם שאין מערבין ליום אחד חציו לדרום וחציו לצפון כך אין מערבין לשני ימים יום אחד לצפון ויום אחד לדרום. אמר להם יום אחד הוא קדושה היא (ואיפשר) ויא' אפשר להלוקי. הכא בשני ימים שתי קדושות הן. אמרו לו אי אתה מודה שאין מערבין לבתחילה מיום טוב לשבת. אמר להן אבל. והא לאו קדושה אחת הן. א' להם התם משום הכנה שאין יום טוב מכין לשבת. אמר להם ר' אליעזר אי אתם מודים שאם עירב ברגליו בראשון מערב ברגליו בשני נאכל כו'. ומפורש בפ' מי שהוציאו מים דהני מי שבא בדרך והיה מכיר אילן או גדר כו', ואמרין בגמרא במוקמי לפי שלא התירו לערב ברגליו [אילן] למי שבא בדרך וחשכה לו דברי ר"מ, ר' יהודה אומר אחד עני ואחד עשיר כו'. ת"ר עירב ברגליו בראשון מערב ברגליו בשני נאכל עירובי (ה) [א]ראשון [אין] יוצא עליו בשני דברי ר' ר' יהוד' או

אי אתה מודה שמא יבקע הנוד ונמצא שותה טבלים למפרע אמר להן לכשיבקע: מתנ"י ירבי אליעזר ואמר יו"ט הסמוך לשבת בין מלפניה ובין מלאחריה מערב אדם שני עירובין ואומר עירובי. בראשון למזרח ובשני למערב בראשון למערב ובשני למזרח עירובי בראשון ובשני כבני עירי עירובי בשני ובראשון כבני עירי וחס"א או מערב לרוח אחת או אינו מערב כל עיקר או מערב לשני ימים או אינו מערב כל עיקר = כיצד יעשה מוליכו בראשון ומחשך עליו ונוטעו ובא לו בשני מחשך עליו ואוכלו ובא לו ונמצא משתכר בהליכותו ומשתכר בעירובו נאכל בראשון עירובו לראשון ואין עירובו לשני אמר א' (להן) ר' אליעזר מודים אתם לי שהן שתי קדושות: גב' לרוח אחת מאי ניהו לשני ימים לשני ימים מאי ניהו היינו קמייחא הכי קאמרי ליה רבנן לר' אליעזר אי אתה מודה ישאין מערבין ליום אחד חציו לצפון וחציו לדרום אמר להן אבל כשם שאין מערבין ליום אחד חציו לדרום וחציו לצפון כך אין מערבין לשני ימים יום אחד לצפון ויום אחד לדרום. אמר להם יום אחד הוא קדושה היא (ואיפשר) ויא' אפשר להלוקי. הכא בשני ימים שתי קדושות הן. אמרו לו אי אתה מודה שאין מערבין לבתחילה מיום טוב לשבת. אמר להן אבל. והא לאו קדושה אחת הן. א' להם התם משום הכנה שאין יום טוב מכין לשבת. אמר להם ר' אליעזר אי אתם מודים שאם עירב ברגליו בראשון מערב ברגליו בשני נאכל כו'. ומפורש בפ' מי שהוציאו מים דהני מי שבא בדרך והיה מכיר אילן או גדר כו', ואמרין בגמרא במוקמי לפי שלא התירו לערב ברגליו [אילן] למי שבא בדרך וחשכה לו דברי ר"מ, ר' יהודה אומר אחד עני ואחד עשיר כו'. ת"ר עירב ברגליו בראשון מערב ברגליו בשני נאכל עירובי (ה) [א]ראשון [אין] יוצא עליו בשני דברי ר' ר' יהוד' או

משמע דלית ליה הכנה וא"כ למה אין מערבין עירובי תחומין ולמאן דאסר למקני שבימה בשבתא ניהא אכל למאן דשרי קשה ושמה י"ל דצהכי פליגי רבי ורבנן דרבי סבר לא שייך איסור הכנה בעירובי חצירות כיון דציוס טוב שרי להוציא מחצר לחצר: ב' מש"כ הבה. איסור הכנה דאורייתא היא כדילפינן לקמן בשמעתינן ומה שאופין מיו"ט לשבת משום עירובי תבשילין א' מפרש רבה בפרק אלו עוברין (פסחים דף מו:): משום הואיל ומקלעי ליה אורחין א' וא"ת והכי בעי צאלו עוברין (סס) למימר דר' אליעזר לית ליה הואיל א"כ לדידיה איך אופין מיו"ט לשבת הא אית ליה איסור הכנה הכא בשמעתינן וי"ל דהיה דאלו עוברין סבר דאסור למקני שבימה בשבתא ואז לא כריכין לעעמא דהכנה כדפי' ועירובי חצירות נמי סבר היהא דאלו עוברין דמערבין לר' אליעזר מיו"ט לשבת כיון דלית ליה הכנה וא"ת הא אכתי מוכח צפ"ק דביצה (דף טז.) דלית ליה לר' אליעזר הכנה גבי ציהה שנוולדה בשבת דקאמר רבי אליעזר עדיין היא מחלוקת צ"ש אומרים תיאלל צו"ט וצ"ה אומרים לא תיאלל וי"ל דרבי אליעזר סבר צ"ש א' דשמויה הוא ועוד דתניא צפ"ק דביצה (סס) דר' אליעזר אומר תיאלל היא ואמה וריצ"א אומר דלא שייך הכנה צאפיה וצישול דאין זה אלא תיקון בעלמא שמתקן המאכל ולא שייך הכנה אלא לענין ציהה ועירוב שהוא דבר חדש: אמר

אי אתה מודה שמא יבקע הנוד. תימה להנהו דמפרשי טעמיהו משום דאין ציהיה או משום ראשית כו' כיון דקמתי סופא אי אתה מודה שמא יבקע הנוד מנא להו דלא היה טעמא משה"ו י"ל דידע הש"ס שאין זה עיקר טעם ואע"פ שהן עלמנן לא היו חוששים זה הטעם עיקר מ"מ היו שואליו אותו לדעת מה ישיב וכענין זה יש צבחים (דף עו:):

גבי איברים תמימים שנתערבו צאצרים בעלי מומין דרבי אליעזר אומר יקרב ורואה אני את צפר של בעל מום כאילו הן עפים א' ואין לו עיקר טעמו דצברבע ורובע מודה רבי אליעזר וטעם בעל מום משום דכתיב מום צס לא ירנב א' הא על ידי תערובות ירנב ור' אליעזר דקאמר רואה אני כאילו הן עפים היה שואל לחכמים למה לא יכשירו מאותו טעם אע"פ שהוא בעלמא לא היה חושש לאותו טעם וכהנה דבות צ"ש א': לאותו טעם וכהנה דבות צ"ש א': לר' אליעזר דלר' אליעזר הוי כבני עירו א' ולרבנן כיון דמספקא להו הוי חמיר גמל':

ורבי אליעזר התם משום הכנה. וא"ת ולמה לי טעמא משום הכנה תיפוק ל' דאסור למקני שבימה בשבת פ"י צו"ט א' כיון דצו"ט אסור לצאת חוץ לתחום כדלמנן פרק צ' דביצה (דף טז.) דאין מניחין עירובי תחומין מיו"ט למצדו ואע"ג דהתם לא שייך ציה הכנה דהא נולדה צוה מותרת צוה ואורי' דאצטרך לטעמא דהכנה משום דמאן דשרי התם למיקני שבימה בשבתא א"כ משום דרבנן הקשו לר' אליעזר גס מעירובי חצירות א' ולכן כריך לתרץ משום הכנה מדע דהכנה נמי שייך בעירובי חצירות דהא רב פוסק בשמעתינן כו' אליעזר דשתי קדושות הן ורב גופיה פסקי צריש פרק צ' דביצה (דף טז:): דהלכה כר"מ דאמר יו"ט שחל להיות בע"ש אין מערבין לא עירובי תחומין ולא עירובי חצירות וכיון דשתי קדושות הן אמאי אין מערבין ע"כ משום הכנה ומיהו התם דקאמר רבי מערבין עירובי חצירות אכל לא עירובי תחומין מ"ט דמדשרי עירובי חצירות

משמע דלית ליה הכנה וא"כ למה אין מערבין עירובי תחומין ולמאן דאסר למקני שבימה בשבתא ניהא אכל למאן דשרי קשה ושמה י"ל דצהכי פליגי רבי ורבנן דרבי סבר לא שייך איסור הכנה בעירובי חצירות כיון דציוס טוב שרי להוציא מחצר לחצר: ב' מש"כ הבה. איסור הכנה דאורייתא היא כדילפינן לקמן בשמעתינן ומה שאופין מיו"ט לשבת משום עירובי תבשילין א' מפרש רבה בפרק אלו עוברין (פסחים דף מו:): משום הואיל ומקלעי ליה אורחין א' וא"ת והכי בעי צאלו עוברין (סס) למימר דר' אליעזר לית ליה הואיל א"כ לדידיה איך אופין מיו"ט לשבת הא אית ליה איסור הכנה הכא בשמעתינן וי"ל דהיה דאלו עוברין סבר דאסור למקני שבימה בשבתא ואז לא כריכין לעעמא דהכנה כדפי' ועירובי חצירות נמי סבר היהא דאלו עוברין דמערבין לר' אליעזר מיו"ט לשבת כיון דלית ליה הכנה וא"ת הא אכתי מוכח צפ"ק דביצה (דף טז.) דלית ליה לר' אליעזר הכנה גבי ציהה שנוולדה בשבת דקאמר רבי אליעזר עדיין היא מחלוקת צ"ש אומרים תיאלל צו"ט וצ"ה אומרים לא תיאלל וי"ל דרבי אליעזר סבר צ"ש א' דשמויה הוא ועוד דתניא צפ"ק דביצה (סס) דר' אליעזר אומר תיאלל היא ואמה וריצ"א אומר דלא שייך הכנה צאפיה וצישול דאין זה אלא תיקון בעלמא שמתקן המאכל ולא שייך הכנה אלא לענין ציהה ועירוב שהוא דבר חדש: אמר

פ"א מ"י פ"ח מהל' עירובין הלכה ה סגן עשין א טו"ש"ע א"ח כ"י מ"ו סעף א: פ"ב ב ג מ"י שס הלכה ח ט טו"ש"ע שס סעף ב: ד [מ"י פ"ח מהל' עירובין ה' א טו"ש"ע א"ח ס"י [תיב]:

רבינו הגנאל

אינך מודה כו'. ופשוטה היא. מתני' ר' אליעזר אומר יום טוב הסמוך לשבת בין מלפניה בין מאחריה מערב שני עירובין ואומר כו'. תניא אמרו לו לר' אליעזר אין אתה מודה שאין מערבין ליום אחד חציו לצפון וחציו לדרום. א' להם אבל אמרו כשם שאין מערבין ליום אחד חציו לצפון ויום אחד לדרום כך אין מערבין לשני ימים יום אחד לצפון ויום אחד לדרום. אמר להם יום אחד הוא קדושה היא (ואיפשר) ויא' אפשר להלוקי. הכא בשני ימים שתי קדושות הן. אמרו לו אי אתה מודה שאין מערבין לבתחילה מיום טוב לשבת. אמר להן אבל. והא לאו קדושה אחת הן. א' להם התם משום הכנה שאין יום טוב מכין לשבת. אמר להם ר' אליעזר אי אתם מודים שאם עירב ברגליו בראשון מערב ברגליו בשני נאכל כו'. ומפורש בפ' מי שהוציאו מים דהני מי שבא בדרך והיה מכיר אילן או גדר כו', ואמרין בגמרא במוקמי לפי שלא התירו לערב ברגליו [אילן] למי שבא בדרך וחשכה לו דברי ר"מ, ר' יהודה אומר אחד עני ואחד עשיר כו'. ת"ר עירב ברגליו בראשון מערב ברגליו בשני נאכל עירובי (ה) [א]ראשון [אין] יוצא עליו בשני דברי ר' ר' יהוד' או

משמע דלית ליה הכנה וא"כ למה אין מערבין עירובי תחומין ולמאן דאסר למקני שבימה בשבתא ניהא אכל למאן דשרי קשה ושמה י"ל דצהכי פליגי רבי ורבנן דרבי סבר לא שייך איסור הכנה בעירובי חצירות כיון דציוס טוב שרי להוציא מחצר לחצר: ב' מש"כ הבה. איסור הכנה דאורייתא היא כדילפינן לקמן בשמעתינן ומה שאופין מיו"ט לשבת משום עירובי תבשילין א' מפרש רבה בפרק אלו עוברין (פסחים דף מו:): משום הואיל ומקלעי ליה אורחין א' וא"ת והכי בעי צאלו עוברין (סס) למימר דר' אליעזר לית ליה הואיל א"כ לדידיה איך אופין מיו"ט לשבת הא אית ליה איסור הכנה הכא בשמעתינן וי"ל דהיה דאלו עוברין סבר דאסור למקני שבימה בשבתא ואז לא כריכין לעעמא דהכנה כדפי' ועירובי חצירות נמי סבר היהא דאלו עוברין דמערבין לר' אליעזר מיו"ט לשבת כיון דלית ליה הכנה וא"ת הא אכתי מוכח צפ"ק דביצה (דף טז.) דלית ליה לר' אליעזר הכנה גבי ציהה שנוולדה בשבת דקאמר רבי אליעזר עדיין היא מחלוקת צ"ש אומרים תיאלל צו"ט וצ"ה אומרים לא תיאלל וי"ל דרבי אליעזר סבר צ"ש א' דשמויה הוא ועוד דתניא צפ"ק דביצה (סס) דר' אליעזר אומר תיאלל היא ואמה וריצ"א אומר דלא שייך הכנה צאפיה וצישול דאין זה אלא תיקון בעלמא שמתקן המאכל ולא שייך הכנה אלא לענין ציהה ועירוב שהוא דבר חדש: אמר